

2021-01-25

Dnr KS-2020/941

Kommunstyrelsen

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

i.nationellplan@regeringskansliet.se

Yttrande från Knivsta kommun avseende inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2022–2033 och 2022–2037

Knivsta kommun har tagit del av Trafikverkets inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2022 - 2033 och 2022 - 2037, rapport 2020:186. Knivsta kommun är inte remissinstans men då underlaget uttrycker en osäkerhet kring ifall de ekonomiska ramarna räcker till att färdigställa de namngivna objekt som finns i nuvarande plan så väljer kommunen att inkomma med ett svar. Ostkustbanan är ett namngivet objekt i nuvarande plan och det är av största vikt att detta objekt med tillhörande stationer och väginfrastruktur kan färdigställas enligt plan för att kommunen ska fortsätta utvecklas på ett hållbart sätt och att det bostadsavtal kommunen har med staten ska kunna uppfyllas.

Sammanfattning

Knivsta är den lilla staden med stora hållbarhetsambitioner. För att nya och gamla invånare och verksamma ska kunna ha ett fungerande liv igenom att kunna ta del av den arbetsmarknad samt de nöjen och rekreationer som Uppsala-Stockholmsregionen erbjuder och samtidigt åtnjuta småstadens fördelar med närhet, trygghet och gröna värden så krävs det att staten stöttar med nödvändig infrastruktur.

Knivsta kommun har en hög tillväxttakt tack vare sitt centrala läge i den heta arbetsmarknadsregionen Uppsala-Stockholm och de goda kommunikationer som ostkustbanan ger. Nämda järnväg har under en lång tid haft kapacitetsproblem och därmed försvårat resande till och från kommunen.

Redan idag finns ett behov av utbyggnad av Ostkustbanan och om kommunen ska kunna genomföra den expansion som avtalet om bostadsbyggande som är tecknat mellan staten, Region Uppsala och kommunen så är utbyggnaden en absolut förutsättning.

Med anledning av Trafikverkets underlag vill kommunen framföra följande.

- ”Avtal avseende bostadsbyggande i Alsike, Nydal, ”Nysala” i Knivsta kommun 2017-12-18” (Fyrspårsavtalet) måste hedras gällande de åtaganden som staten har i att bygga ut Ostkustbanan och stationen i Alsike, både vad gäller tid och omfattning
- Det beslutade objektet Uppsala-Bergsbrunna måste genomföras enligt nuvarande plan och sträckan Bergsbrunna-Myrbacken måste in i kommande plan. Enligt fyrspårsavtalet så ska hela den spårdragningen vara klar år 2032-2034

Kommunledningskontoret

Postadress: 741 75 Knivsta • Besöksadress: Knivsta kommunhus, Centralvägen 18

Telefon: 018-34 70 00 • Fax: 018-38 07 12 • E-post: knivsta@knivsta.se

www.knivsta.se • Org. nr. 212 000-3013

- För att kunna få en ökad kapacitet på en utbyggd Ostkustbana så krävs det en ombyggnad Uppsala central, därför måste även det objektet lyftas in i den nationella planen
- Utbyggnad av Ostkustbanan och de nya hållbara stadsdelarna i västra Knivsta och Alsike kräver en uppgraderad och delvis ny väginfrastruktur, därav måste Region Uppsalas länsplan få utökade ramar
- Utbyggnad av ostkustbanan med tillhörande nya stadsdelar ger en stor samhällsekonomisk nytta och är en viktig del av regionens utveckling och möjlighet att avhjälpa den bostadsbrist som finns
- Kapacitetsbristen finns redan idag och därmed kan inte Ostkustbanan skjutas till nästa planperiod
- Utbyggnad av Ostkustbanan är en absolut förutsättning om Knivsta ska kunna utveckla och bygga nya hållbara stadsdelar där invånare och verksamma kan åtnjuta en hållbar mobilitet och i minsta möjliga mån påverka klimatet negativt
- Satsning på Ostkustbanan ger Knivsta kommun en möjlighet att klara de nationella klimatmålen
- Kommunen är i full gång med sin planering och har redan påbörjat byggnation i de nya stadsdelarna om Ostkustbanan skjuts på framtiden så omkullkastas den planeringen

Fyrspårsavtalet samt planering och genomförande av nya stadsdelar

I slutet av 2017 skrev kommunen, staten och Region Uppsala ett avtal om större samlade exploateringar kopplat till en utbyggnad till fyra spår på Ostkustbanan samt en ny station i Alsike. Grundidén i avtalet är att samla större bostadsexploateringar i ett kollektivtrafiknära läge för att möjliggöra hållbart resande för en stor grupp människor.

Åtaganden i avtalet:

Staten

Utbyggnad av två nya spår på Ostkustbanan mellan länsgränsen i söder och Uppsala, färdigställd 2032-2034.

Station i Alsike

Region Uppsala

God kollektivtrafikförsörjning av stadsdelarna

Gång och cykelväg mellan Knivsta – Alsike – Bergsbrunna

Knivsta kommun

Planering och uppförande av 15 000 bostäder till och med 2057

Planera för hållbara och innovativa stadsdelar (Fossilfritt, klimatneutralt, gång och cykel, kollektivtrafik m.m.)

För kunna genomföra sitt åtagande samlar kommunen sitt arbete i ”Utvecklingsprogram Knivsta 2035”. Knivsta 2035 innehåller bland annat:

- Stadsutvecklingsstrategi västra Knivsta och Alsike
En strukturell och tematisk strategi som ska lägga grunden för de hållbara stadsdelarna. Samråd planeras till våren 2021.

Kommunledningskontoret

Postadress: 741 75 Knivsta • Besöksadress: Knivsta kommunhus, Centralvägen 18

Telefon: 018-34 70 00 • Fax: 018-38 07 12 • E-post: knivsta@knivsta.se

www.knivsta.se • Org. nr. 212 000-3013

- Transportplan för hållbar mobilitet
Ett förslag är framtaget i samarbete med Region Uppsala och Trafikverket. Planen är tänkt att sätta upp strategier för hur kommunen kan uppnå en hållbar mobilitet för dess invånare och verksamma.
- Klimat och energi
De nya stadsdelarna ska vara klimatneutrala och kommunen har inlett ett strategiarbete som ska styra mot det målet
- Stadsutvecklingsavtal
Avtal med byggherrar som får byggrätter och deltar i den tidiga stadsutvecklingen
- Detaljplaner
Ett flertal detaljplaner är antagna med totalt ca 2 000 byggrätter.
- Påbörjad byggnation
Ca 200 färdigställda bostäder och ca 200 är påbörjade.

Detta arbete tillsammans med utbyggnad av järnväg och stationer samt god kollektivtrafik ger kommunen en unik möjlighet att skapa framtidens hållbara stadsdelar där invånarna kan leva ett gott liv utan att påverka klimatet negativt.

Signalerna från statliga verk och myndigheter om att statens del av avtalet kanske inte kan hållas gör att även Knivsta kommun måste se över hur kommunen ska hantera sin kostsamma planering.

Behovet av utbyggnad av Ostkustbanan

Kapacitetsbristen på Ostkustbanan har under en lång tid varit ett välkänt faktum för kommunen och dess pendlare. Att kunna ta sig till Uppsala och Stockholm med omnejd har, är och kommer att vara mycket viktigt för kommunens invånare både för arbete och fritid.

Behovet och möjligheten till en utbyggnad prövades i åtgärdsvalsstudien ABC-stråket (TRV 2017/30977). Slutsatsen i studien är att det enligt då rådande förutsättningar behövs en utbyggnad av fyra spår på Ostkustbanan under perioden 2025-2030. Rekommendationen grundar sig på en samlad effektbedömning som visar på ett samhällsekonomiskt positivt resultat.

Behovet av utbyggnad finns redan idag och är samhällsekonomiskt positiv redan nu. Med de stora exploateringar som nu planeras i Knivsta och Uppsala är således behovet ännu större framgent och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv borde vinsten vara ännu större.

Enligt Uppsala kommun och Trafikverket så måste Uppsala Central byggas om för att kapaciteten på banan ska kunna ökas. Knivsta kommun förordar därför att medel måste avsättas även för det.

Väginfrastruktur kopplat till Ostkustbanan

När ostkustbanan och stationer byggs ut och det blir en ökad kapacitet samtidigt som kommunen har en storskalig utveckling av nya stadsdelar så kommer det krävas investeringar i annan infrastruktur som kopplar till stadsdelar, stationslägen och järnväg.

Ur ett ”hela resan”-perspektiv och som ett komplement till kollektivtrafik är det viktigt att satsa på möjligheter till att gå och cykla. Det kommer att behövas nya och gena gång- och

Kommunledningskontoret

Postadress: 741 75 Knivsta • Besöksadress: Knivsta kommunhus, Centralvägen 18

Telefon: 018-34 70 00 • Fax: 018-38 07 12 • E-post: knivsta@knivsta.se

www.knivsta.se • Org. nr. 212 000-3013

cykelvägar på lokal nivå men även på en regional nivå om vi ska kunna bygga det hållbara samhället. Det lokala och regionala vägnätet kommer att ha behov av anpassning och nya kopplingar för att understödja en effektiv och attraktiv kollektivtrafik samt gods- och persontransporter. Järnvägen medför barriäreffekter för människor, djur och natur som måste överbyggas. Utifrån de avtal som Knivsta och Uppsala tecknat så kommer området i och kring de nya stadsdelarna i västra Knivsta, Alsike och sydöstra staden innehålla minst 48 000 bostäder och drygt 100 000 invånare. För att locka de nya invånarna och att de inte ska låsa sig i ett fossilberoende beteende är det viktigt att det från dag ett finns en infrastruktur som uppmuntrar till ett hållbart resande. Därav bör det i ett tidigt skede avsättas medel till Uppsalas länsplan så att nödvändiga investeringar kan göras.

Hållbar samhällsbyggnad

Som angivits ovan så gör kommunen och stat denna satsning för att skapa ett hållbart samhälle där nya bostäder, verksamheter och livsmiljöer skapas. Genom att göra dessa satsningar med koncentrerade expansioner så kan vi undvika att bygga på och ta i anspråk värdefulla markytor såsom produktiv åkermark samt värdefulla natur- och kulturmiljöer. En stor del av kommunens klimatpåverkan idag består av utsläpp från inrikes transporter. En satsning på utbyggnad av järnväg och god kollektivtrafik ger oss möjligheten att sänka dessa utsläpp avsevärt. Samtidigt som vi når dessa effekter så får vi en samhällsekonomisk nytta.

Klas Bergström
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunledningskontoret

Postadress: 741 75 Knivsta • Besöksadress: Knivsta kommunhus, Centralvägen 18

Telefon: 018-34 70 00 • Fax: 018-38 07 12 • E-post: knivsta@knivsta.se

www.knivsta.se • Org. nr. 212 000-3013